

Oude 'monumentale' materialen beschermen tegen vernietiging

Green Dagbl
12.12.92

Groninger stichting koestert historie van de stad

Van onze Groninger redactie

■ GRONINGEN - Skeletresten, bouwmaterialen en oude Groninger borgen. De Groninger stichting Monument en Materiaal (M&M) draait er haar hand niet voor om. Verspreid over de stad worden historisch belangwekkende spullen verzameld en overgebracht naar het onderkomen in de Lutkenieuwstraat.

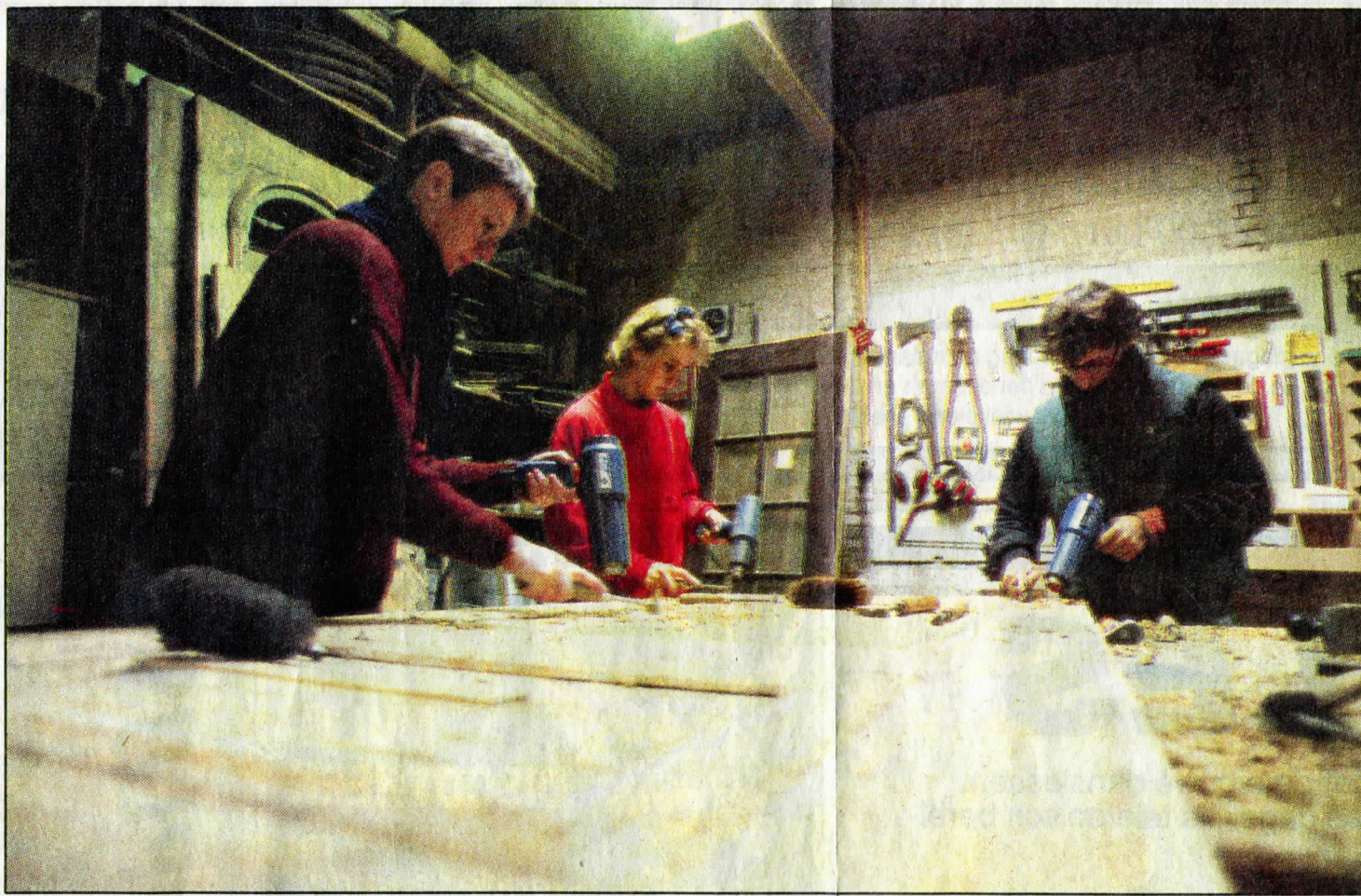
„In het begin deden we dat met een oude bakfiets. Reden we langs de bouwplaatsen op zoek naar spullen. Fietsten we afgeladen met balken, schotten en smeedijzeren hekken door de stad op weg naar ons onderkomen in de oude brandweergarage aan de Coehoornsingel. Later kregen we een bakfiets met motor. Die hebben we nog weer later ingruild voor een oude auto en tegenwoordig rijden we met een bestelbus door Groningen,” zegt Pieter Broekhuizen. Hij is medewerker van de stichting Monument en Materiaal.

Volgens Broekhuizen werd de stichting opgericht door een aantal Stadgers die met lede ogen toezagen hoe steeds meer historisch waardevolle bouwmaterialen werden vernietigd. Veel spullen die het waard waren voor het nageslacht te worden geconserveerd, verdwenen in een container en belandden onopgemerkt op de stortplaats.

De huidige stadsarcheoloog Ger Kortekaas, Paul Broekhuizen en nog een aantal anderen staken de koppen bij elkaar en besloten tot de oprichting van Monument & Materiaal.

Borg Breedenburg

Monument & Materiaal houdt zich hoofdzakelijk bezig met het verzamelen en voor hergebruik geschikt maken van

▲ Medewerkers van de stichting restaureren een oude deur.

Foto: Harry Tielman

oude materialen. Die worden opgeknapt en doorverkocht. Zo werd de vroegere borg Breedenburg in Warffum voorzien van de trappen van de voormalige Sterrenwacht van Rijksuniversiteit Groningen en van de oude smeedijzeren kettingen van het oude Groninger stadhuis. De enige voorwaarde die M&M stelt is dat de spullen moeten passen in de omgeving waarin ze worden geplaatst. Broekhuizen: „We leveren bijvoorbeeld een achttiende

eeuwse buitendeur aan iemand die in een nieuwbouwhuis woont.”

Daarnaast verricht M&M op tal van plaatsen in de stad archeologische opgravingen. Die vinden plaats in nauwe samenwerking met het Biologisch-Archeologisch Instituut (BAI) van de Rijksuniversiteit Groningen. Het BAI heeft een opgravingsbevoegdheid en kan dus archeologisch veldonderzoek doen. Soms leveren die opgravingen spectaculaire

vondsten op. Broekhuizen: „Achter het Rode Weeshuis hebben we skeletresten uit de kloosterperiode gevonden. Toen we nog verder door de middeleeuwse afzettingen groeven stuitte we op iets echt opmerkelijks; sporen van boerderijen uit 500 jaar na Christus. Nou dan sta je echt wel even te kijken. En bij Selwerd zijn op resten van een tot nog toe onbekende borg gestoten. Dat zijn echt wel de krenten uit de pap.”

De vondsten worden verzameld en in zakken meegenomen naar de Lutkenieuwstraat. Daar wordt alles gereinigd, voorzover mogelijk gerestaureerd en gearchieveerd. Daarna worden de meeste spullen overgedragen aan het Groninger Museum.

Boeken

„En om nu te zorgen dat niet alles onopgemerkt in het museum verdwijnt organiseren we regelmatig exposities en ge-

ven we van de meest tot de verbeelding sprekende opgravingsboeken uit.”

Een van de boeken die binnenkort wordt uitgebracht gaat over de geschiedenis van de bewoners van het voormalig Wolters-Noordhoff Complex aan de Oude Boteringestraat. Verder verschijnt in 1993 ook nog een boek waarin de opgravingen van de borg bij Selwerd uitvoerig worden beschreven.

Op dit moment werken 21 mensen bij de stichting. De meesten van hen met behoud van uitkering. Daarnaast werken er twee banenpoolers en hebben ook een aantal MTS-scholieren een stageplek bij M&M gevonden. Doordat de activiteiten van de stichting bij steeds meer mensen bekend raken 'stromen' de spullen als het ware binnen. De oude brandweergarage aan de Coehoornsingel werd dan al gauw te klein. Daarom verhuisde men halverwege de jaren tachtig naar het huidige onderkomen in de Lutkenieuwstraat. Hier liggen de dakpannen, balken, marmeren en houten schouwen, deuren, smeedijzeren hekken en andere cultuurhistorisch waardevolle spullen soms letterlijk op een hoop. De meeste spullen komen van bouwplaatsen in de stad. Daarnaast krijgt M&M ook steeds meer materiaal uit de provincie aangeboden. Broekhuizen: „Wat ons wel opvalt is dat sinds we meer naambekendheid hebben gekregen men steeds meer geld gaat vragen voor de spullen die men ons aanbiedt.”

Inmiddels worden zoveel spullen aangeboden dat nu ook het pand in de Lutkenieuwstraat eigenlijk te klein is geworden. De stichting praat daarom met de gemeente over mogelijke verhuizing naar een groter onderkomen.